

ARCS NOTARIA 1/2012

Prechod dlhov z exekučného titulu na dedičov

Ak k vyrovnaníu dlhu dohodou medzi dedičmi a veriteľom nedôjde, spôsob, akým zodpovedajú za poručiťelove dlhy, vyplýva priamo z ustanovenia § 470 ods. 2 OZ. Ide o delenú zodpovednosť, podľa ktorej zodpovedajú za dlhy v pomere k hodnote, v akej nadobudli dedičstvo (zodpovednosť má iba ten dedič, ktorý skutočne dedičstvo nadobudol).

Na určenie pomeru, v akom dedič zodpovedá za každý dlh poručiťela, je preto postačujúce, ak rozhodnutie o dedičstve obsahuje rozdelenie majetkových práv poručiťela medzi dedičmi a hodnotu týchto práv. Inak povedané, skutočnosť, v akom rozsahu dedič zodpovedá za dlhy poručiťela, a teda v akom rozsahu prechádzajú na neho povinnosti poručiťela, je zrejmá z rozhodnutia súdu o dedičstve alebo z osvedčenia o dedičstve vydaného notárom bez ohľadu na to, či veriteľ do dedičstva pohľadávku prihlásil a či v rozhodnutí bol tento dlh uvedený v súpise pasív. Napokon delba dlhu (pokiaľ nedošlo k dohode dedičov a veriteľa) nie je v rozhodnutí o dedičstve deklarovaná v žiadnej jeho časti. Ak má preto oprávnený v exekučnom konaní exekučný titul ukladajúci povinnosť fyzickej osobe, ktorá po vydaní exekučného titulu zomrela, je možné prechod povinnosti (dlhu) z exekučného titulu v zmysle § 37 ods. 3 Exekučného poriadku z poručiťela na dediča preukázať rozhodnutím o dedičstve po poručiťelovi, hoci tento dlh nebol v rozhodnutí v súpise pasív dedičstva uvedený.

[Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 22. 7. 2010, sp. zn. 4 M Cdo 18/2009]

Komentár

V danej dedičskej veci nedošlo pri súpise pasív k zaradení dlhu poručiťelky podľa ktorého bola poručiťelka povinná uhradiť oprávnenej peňažné plnenie na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia okresného súdu. Exekútor po ukončení dedičského konania, ktoré bolo skončené vydaním právoplatného osvedčenia o dedičstve, podal na príslušný okresný súd žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Súd túto žiadosť zamietol z dôvodu, že v rámci dedičského konania pohľadávka oprávnenej nebola zahrnutá do súpisu pasív a ani nedošlo k uznaniu dlhu zo strany dedičov. Týmto absentuje listina, ktorou sa preukazuje prechod vymáhaného plnenia na dedičov (povinných).

Krajský súd sa stotožnil s názorom okresného súdu z dôvodu neexistencie listiny preukazujúcej prechod povinnosti z exekučného titulu z poručiťelky na dedičov a takisto žiadosť o udelenie poverenia na výkon exekúcie

zamietol, a preto prvostupňové rozhodnutie súdu považoval za vecne správne.

Generálny prokurátor na podnet oprávnenej napadol uznesenia krajského a okresného súdu mimoriadnym dovolaním. Najvyšší súd konštatoval, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora je dôvodné, pretože rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, a z tohto dôvodu napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil.

Pre notársku prax je nevyhnutné, aby v dedičskom súdnom konaní, v ktorom notári z poverenia súdu ako súdni komisári uskutočňujú dedičské konanie a môžu ho v zákonom stanovených prípadoch ukončiť vydaním osvedčenia o dedičstve, venovali pozornosť všetkým pasívam poručiťela/ky. Z procesného hľadiska má súdny komisár voči dedičom poučovaciú povinnosť, dedičia sú povinní prispievať k pravdivému a spoľahlivému zisteniu skutkového stavu dedičstva nielen čo do aktív, ale aj pasív dedičstva. Z praktického hľadiska je potrebné, aby sa všetky prihlásené dlhy zaradili do súpisu pasív. Zo strany dedičov je žiaduce, aby sa k prihláseným pasívam vyjadrili, či ich uznávajú alebo nie. V prípade neuznania dlhu poručiťela/ky by malo byť ich vyjadrenie zdôvodnené. Súdny komisár je povinný poučiť dedičov o rozsahu ich zodpovednosti za poručiťelove/kine dlhy aj v tom smere, že zodpovedajú aj za prípadné dlhy, ktoré sa objavia aj po ukončení dedičského konania, až do výšky ceny prevzatého dedičstva.

V komentovanom prípade si oprávnená svoju pohľadávku v dedičskom konaní ako pasívum neuplatnila a z tohto dôvodu nebola zaradená do súpisu pasív dedičstva, takže ani vo vydanom osvedčení o dedičstve, ktorým bolo dedičské konanie ukončené, nebolo uvedená. Takto okresný a aj krajský súd nesprávne dospeli k záveru, že neexistuje listina preukazujúca prechod nároku oprávnenej na dedičov. Všeobecne platí zásada, že dedičia zodpovedajú za dlhy poručiťela/ky do výšky ceny prevzatého dedičstva a individuálne každý v pomere k hodnote, v akej nadobudol dedičstvo. V dedičských konaniach preto treba venovať pozornosť aj týmto skutočnostiam.

JUDr. Jozef Opatovský
notár so sídlom v Trnave